

SAMI USTEB.

No. 2.

Februar manost 1901.

3ad jakkodak.

Buok fertte ođasmattujuvvut.

Gææa, vuovdest dobbe læ stuora muorra, mi læ aleb go buok ærak, ja mi læbbo su ovsides birras buok guovloidi. Jos mon dal dokko manasim ja eriteuopasim dast daid vuolemus ovsid, jogo dat nubbastuttaši muora luondo? I suige. Dat bisuši sëmma muorran, go ouddal læi.

Ollo olbmuk læk, gæi mielast orro, atte si læk imaslažat nubbastuvvam, go si læk erithæittam muttom boares suddodavest. Daidasik læt ouddal læmas garrodægje; de don arvvalak ješaldsesad: „Im mon dato šat goassege garrodet“. Ja de don eriteuopak dam suddo-oavse. Mutto lægo damditi du luonddo nubbastuvvam? Ikgo biso Ibmel æalmi oudast sëmma suddogassan go ouddalge? Mutto de don væjasik eriteuoppat maidai æra aleb ovsid. Jogo dat šadda muora luondo nubbastuttet? Muttomak arvvedek, atte gaibeduvvu sist vela æmbo, go atte si dušse garrodæmest heittek, ja de si eriteuppek maidai æra suddodavid, jugišvuoda, nuoskevuoda j. n. v. Mutto igo suddogas almaken biso danen sëmman? Moadde suddost erithæittet i læk sëmma go erithæittet dam boares suddolaš vaimost, lika uccan go muorra nubbastuvva dam bokte, atte moadde oavse eriteuppujuvvujuk. Muora olgoldas habme daidasi nubbastuvvat; mutto dam siskaldas luondo bisso danen sëmman.

Mutto jos buok oavsek ja muoramadda ješ ruottasa ragjai eriteuppujuvvusi, igo dalle dam luonddo nubbastuvvasi? I dallege. Dat saddasi dam bokte dušse jabmam muorran ælle muora sagjai.

Daggar eriteuoppam ruottasa ragjai læ jab-

mem. Allop gadde, atte jabmem jorggalatta sielo! I oktage ođasistriegadam olmuš læk ođasistriegadam jabmem bokte. Jos mi bestujuvvut galggap, de mi ferttip æleledinæmek ođđa olmušen šaddat Jesus Kristus siste, mi ferttip æleledinæmek oazžot Kristusa ællema ja luondo sisamek, ođasistriegadet, æppe dušse olgoldas hame mielde nubbastuvvut. „Ærebgo guttege ođasistriegad, de i son mate oaidnet Ibmel rika.“ „Jos dalle guttege læ Kristus siste, de son læ ođđa sidvnadus; dat boares læ vassam, buok læ šaddam ođasen“ (2 Kor. 5,7). Nuft Paulus dov-dasti ješječas birra; nuft migis ferttip mattet dovdstet. Don ferttik oazžot ođđa vaimo, ođđa miela, ođđa jurddagid, ođđa dagoid, ođđa ællemgærde. Buokrakkan fertte ođasen šaddat.

Jogo Bassevuoiŋa læ ællemen?

Ollo olbmuk læk, guđek æi dato oskot Bassevuoiŋa ala, dainago æi mate su oaidnet. Ællago ja gavdnugo dalle aivestassi dat, mi oidnujuvvu?

Gula, maid boares kristalaš olmuš vastedi dam gačaldaga ala. Muttom doavter naggi, atte dat, maid mi gočcop siellon, i obba gavdnuge, ja son gačai: „Lækgo goassege sielo oaidnam?“ — „Im“. — „Lækgo sielo gullam?“ — „Im“ — „Lækgo goassege sielo haksam?“ — „Im“. „Lækgo goassege sielo maistam?“ — „Im“. — „Lækgo goassege sielo dovddam?“ — „Duodai læm“ — vastedi dat kristalaš — „dovdam aibas vissaset, atte sistam læ must daggar siello“. „Nojuo“, celki doavter; „de læk 4 dovdo 1 vuostai — nabbó dalle i gavdnu siello.“

„Mutto gula“, celki dal dat kristalas, „lækgo don goassege bakčasa oaidnam?“ — „Im“. „Lækgo bakčasa gullam?“ — „Im“. — „Lækgo bakčasa maistam?“ — „Im“. — „Lækgo goassege dovddam bakčasa?“ — „Læm“. — Mutto mon jakam, atte vaiko maidai dastge læk 4 dovdo 1 vuostai, de æp mi almaken darbaš æmbo go dam ovta duođastam varas, atte bavčas olles duotta-vuotta læ; igo nuft?“ — „Læ“.

Nuft læ maidai Bassevuoina dafhostge. Jos don dovdam, atte son ælla ja bargga du siste, de ik don sat æpped, jogo gavdnuš, josjoge ik mate su oaidnet.

I b m e l s a n e r i e k t a g u l l a t .

Sardnedet Ibmel sane i læk galle gæppad. Vela Paulusge dovdda dam vaddesvuoda. Mutto gullat Ibmel sane, nuft atte munji buristsivdnadussan sadda, læ sæmma vaddes. Im mon sate im sardnedet imge gullat, muđoigo Ibmel Vuoina væket mu.

Jos aigok Ibmel sane buristsivdnadussan gullat, de rokkadala vuost Ibmelest, vai sadne saddadifei burid saddoid du duokken.

Dasto, ale suova æra jurddagid olbmui ja mailme ala sisabæssat; dastgo dak lappastuttek dallan daid burid gilvvagid!

Boađe daggar vaimoin, mi læ gærggad luoitet ječas bagaduvvut. Jos mi æp luoitte ječaidæmek bagaduvvut, de æp mi oažoge jeđditusa. Aivestassi dam vuollegis vaimo Ibmel matta su armoines dævddet!

Ja de divte sane vaimo sisa bæssat, nuft atte sadda ællemen ja fabmon du siste, jeđditussan ja illon ja nanosmattujubmen, vanhurskesen dakkujubmen ja bassendakkujubmen! Audogasak læk dak, guđek gullek Ibmel sane ja vurkijek dam!

G u o k t e s l a i r o k k u s .

Muttom gæfhes olmuš, gæst læi stuora bæraš, saddai juolges doagjet ja læi damditi æstadvuvum girrkoi boattemest. Moadde kristalas

olbmui arvvaiegje damditi rokkusa doallat su dastlost. Go eoakkem læi algatuvvum, gullui muttom goalkotæmen uvsa ala, ja go dat ravastuvvui, de læi olgobælde eožžomen ucca gandas, gutte siđai skuvlla-olbma sagaidi, gutte læi eoakkema oudasteuožžo.

Go dat bođi, de gandda celki:

„Ačče i asta boattet; mutto son sadde su rokkusides mu ucca vavnačest.“

Skuvlla-olmai iskaš vavna ja gavnai ovta sæka potatosid, ovta sæka jafoid ja stuora bierg-gobitta. Dat rokkus i læm duššas; rokkus-eoakkem maŋŋel botte æneb daggar rokkusak go dat, maid gandda læi vavnast fievrredam.

G o a b b a d o n l æ k v a l l j i m ?

Don matak guovte lakkai bæive algatet, rokkadusain ja alma rokkadusataga. Goabba lage mielde don algatak bæive?

Læk guokteslai olbmuk dam mailmest, dak vanhurskasak ja dak bahak. Goabba sorti don gulak?

Guokte rađđijægje læba mailmest, Ibmel ja bærgalak. Goabba don balvvalæmen læk?

Guokte gæino læba, mak aigest agalašvutti doalvvoba, dat govddes ja dat garžes gæidno. Goabba mielde don vagjolæmen læk?

Guokteslai jabmem læ, nubbe Hærra siste, nubbe suddo siste. Goabba jabmema don saddak jabmet?

L a n d s t a d n o . 6 4 .

Nuotta: L. M. L. koralgirje no. 77.

1. Loaidasteket alttari
dal buok Hærra guosek;
oskot dal su sanidi;
nanosen dak bissuk.
Iloin dal
muittet fal,
maid son haddetaga
adda ansastaga!

2. Di, gæin vaimok bakēasak,
bottet suddonođin!
Dalle lepet garvvasak
gavnadet din Hærrain.
    Āorbmad dast
    raddasad,
ja de vuoled jēad,
att' i moarre dæivved!

3. Bottet ouddan ēabbaset
osko hærvas garvoin;
daggar gusid milluset
vuordda lbmel gudnin.
    Borret dal,
    jukket fal
Hærra basse gærast,
di, gæk lepet guosest.

4. Go dal Hærra rubmaša
oskoin navdasepet,
de din sillui agjaga
gærast jukkabetet
    ællemen.
    Rafhe din
mielde tuovvolekus,
ja din lutte lekus!

5. Hærra! boāte jēs don dast
gusidad dal oaidnet;
adde arbmo-bibmud fast
sigj'di avkken boattet!
    Suddoidam
    anotam
andagassi oažžot,
amen almest lavllot.

O. Th.

L a v l a.

Nuotta: O, jurdaš, go læk ēoagganam.

1. Velago balges gukke læ
dom alme Kanani?
Væjamgo obba jottetge
dam ēabba ædnami? :/:

2. Mu juolgge davja vaibas læ
ja jođam hittaset;
goit Kanan munji rakis læ;
dokk' račam višsalet. :/:

3. Go okto balgga vagjolam,
de ēierom davja mon,
ja heđi siste baladam,
att' bacatalam mon. :/:

4. Muo argesvuođak baldetek,
ja davja soaigetam.
Dam ællemest ain soađek læk;
mon goccet darbašam. :/:

5. Mutt' go mon šaddost muosatam
ja buorren dovdam dam,
de ællem hajain vaimostam
mon albmai aibašam. :/:

6. I læk gal dabe raffalaš,
go soatte alo læ;
mutt' vuoitto-lavla almalaš
læ juo muo sævveme. :/:

7. O Kanan, man don ēabbes læk!
dam dovdam mon juo dab',
go vaibmoi halo buollatak:
o, vare mon juo dobb'! :/:

8. De, sillum, barga alorak
dal doabmat Kanani!
Du vuoitto-balkka ollesrak
læ dobbe vuorddeme! :/:

O. Th.

Ruossa-ædnamest læk maidai
skuvllamanak jukke.

Atte Ruosač læk bahak votka jukkat, dam
dittek buokak. Mutto atte maidai stuora oasse
skuvllamanain buollevine jukke, dam vissaset
harvemusak dittek. Mutto almaken nuft læ. Ja
moraslaš læ, atte dat i læk duššefal manai sivva,
mutto ænaš oase dafhost vanhemi sivva, gæi mie-

last davja orro, atte jugastak apasmatta mana, ouddalgo dat borra. Vanhemak dakkek dam lakai jea manaidæsek jukken. Ja farga fuobmasuvvu, go daggar manna jukken sadda. Dat i fuola sat njalggain, ja jos dat ruttabitta ožus, de dat njalggai sagjai votka oasta. Dat massa su virkkuivuodas ja su navcaides ja sadda laikken ja fuollamættosen ja ođisen. Davja dat sadda maidai gæcæmdavddi ja æra laha davdaidi. Ja — mi læ bahamus — æi læk duššefal gandak, mutto maidai nieidak, guđek læk daggar votka-jukkek.

Daggar dille læ Ruossa-ædnamest, ja masa i mikkege dakkujuvvu hettim varas manaid juk-kamest.

Duppak ja manak.

Ruossa-ædnamest manak læk bahak votka jukkat; dabe Norgast manak læk mendo bahak duppaka adnet. Dain stuora gavpugin læk manak saddam nuft garasen duppak ala, atte læ læmas darbaslas laga addet, mi gieldda duppaka vuovdemest manaidi. Mutto i læk duššefal gavpugin, atte manak læk duppaki vaibmelak. Vela muđoige — ja erinoamaæt fiskoværain mon gaddam — manak farga oppek dam sæmma vahaglas viero. Masa buok fiskarak adnek duppaka, sikke bipo ja duggo; mæra alde duppak læ sigjidi sikke borramušan ja jukkamušan. Ja sin mielast orro, atte dat læ sigjidi duššefal buorren ige manenge vahagen. Ja de si jakkek, atte nuft dat fertte læt maidai manaidige. Damditi mi muttommin oaidnep, atte fiskar, go eoaskes læ, vela ješge adda man-nasis duggo. Daggar mænnođæbme læ buttes jallavuotta ja bænta suddo mana vuostai. Æigo dalle dieđe daggar olbmuk, atte duppakest læ garra mirkko, man namma læ nikotin, ja æigo arvved, atte vaiko si jea oruđek gierddamen dam mirko, de dat vahagatta mana? Doaktarak matase ollo muittalet daggar manai birra, gæid vanhemak læk buktam sin lusa cælkededin: Æp mi arvved dam mana davda; dat navcatuvva ja vuoi metuva æmbo ja æmbo; i læk borramlušto sust ige barggamlušto; dat sadda soavkkaden ja hægjon

ja ilæk sat nuftgo ouddal; mast dat matasi boat-tet? Ja doavter iskad mana visutrakkan; mutto i songe ovtage almos vige gavna, ige arvved dam ase, ouddalgo dapatusa bokte gulla, atte manna duppak adna. De son arvved buokrakkan: Manna læ duppakest mirkotuvvum!

Damditi di vanhemak, jos di epet dato vaha-gattet daihe suddodet din jeaidædek mana vuostai, de allet adde dasa goassege duppaka, ja gæcæleket hettit mana maidai æra lakai oazomest dam! Muittet: Duppak læ buttes mirkko mannai, sikke bipo ja duggo; — im mon aigo sardnot tacedduppak birra. Dat læ sikke mirkko ja spinelagašvuotta.

Olmuslokko.

	³ / ₁₂ 1900.	1891.
Čaccesullust legje orromen	1931 olbmu;	1744.
Alatajost — —	2376 „	2072.
Garasjogast — —	681 „	536.
Hammerfest suokkanest	1076 „	1008.
Kvalsund (Rakkeravjo)	876 „	761.
Goakgiedde gieldest	1925 „	1760.
Davvesida „	1271 „	1071.
Dæno „	29.9 „	2646.

Buok dak logok tæjetek, atte olmuslokko dabe Finmarkost masa buok gielddain læ lassanam. Duššefal Maddavarjagest læ olmuslokko uccanam.

Kristianiasst orruk dal	225,686 olbmu.	1891
legje duššefal	151,239.	
Troandemest orruk dal	38,156; —	1891
legje duššefal	29,162.	
Birgenest dal	72179; 1891:	53684.
Stavangerest „	30541; „	23899.
Drammenest „	23091; „	20687.

Dam 5 gavpugest orruk nabbo dalle dal bagjel 20,000 olbmu.

Čuovvovaš gavpugin orruk 10—20,000.

Fredrikstad (14573), Kristianssand (14566), Fredrikshald (11936), Kristianssund (12043), Aalesund (11672), Skien (11343), Larvik (10664).

Čuovvovaš gavpugin orruk 5—10000:

Moss (8941), Tønsberg (8620), Horten (8460),

Hangesund (7935), Tromsø (6955), Sarpsborg (6888), Hamar (6003), Kongsberg (5585), Kragerø (5223).

Norgast læk nabbo dalle dal 21 gavpuga, gost olmuslokko læ bagjel 5000.

O b b a N o r g a s t	legje $\frac{3}{12}$ 1900	2,231,395.
Dam jage 1891	„	2,000,917.

Gonagas læ moadde mano læmas buocce, ja kruvnaprinsa læ læmas su sagjasas. Dal læ fast gonagas dærvas ja valdi dam 21ad januar ješ radđimvuoda.

* * *

Engelas dronnig jami 22ad januar ja læi dalle bagjelas 80 jage boares. I son gierddam damditi sat nuft ollo. Vissaset dat likkotes dille, mi nuft gukka aige læ læmas Lulle-Afrikast, ja mi læ buktam nuft ollo nuorra olbmaidi jabmema, læi sudnji stuora vaimomorasen. Dal læ diettevassi addujuvvum, atte Engelas olbmain Boarsoađest læk daihe goddum daihe havvadattum bagjelas 50,000 olbma, ja dai gaskast ollo hui allanalag olbmak. Vissaset ollo dal savvek rafhe. Mutto rafhe i læk gal nuft lakka, go ouddal oroi. Boarak læk fastain jalobun sadam. Erinoamađet læ okta Boar-general, gæn namma læ De Wet, gutte dakka Engelas olbmaidi stuora vaive. Davja son orro fanggijuvvum; mutto alo bæssa fast erit. Dasa vela boatta, atte maidai ollo æra olbmuk, guđek dam ragjai læk masost orrom, dal læk vuostehago dakkam ja orruk aiggomen særvvat Boaridi. Jos dat vuostehakko oazžo viddanet, dalle i læk hurre diettet, goas dam soađe loappa sadda.

* * *

Boari oudastæuožžo, dat boares president Krüger, læ dal birra jottam Europast ja anotam væke. Olbmuk læk avvodam su oainededin, mutto stuora-famoi radđijægjek æi duosta su væketet, vaiko man ollo nuorranek dam likkotes ja arjalas albmuga vuostai, amas soatte sadat stuora-famoi gaski. Damditi sikke Ruossa-ædnama, Duiska-ædnama ja Østerrika kæisarak læk bietalam Krüger vuostaivalddemest.

Okta farpal garremjukkamusain

—

sistesdoalla sagga æmbo go buok æra farpalak. Dastgo æreb dai mæreduvvum litari dat sistesdoalla dasa vela:

ovta farpal mirkoid,

ovta farpal oaivvebakæasid,

ovta farpal garrodusaid,

ovta farpal gadnjalid, maid akka ja manak cirrom læk,

ovta farpal morrasid ja sođid,

ovta farpal fillitusaid ja dorvotesvuoda,

ovta farpal velgid,

ovta farpal nælge, gæfhevuoda ja hæde,

ovta farpal oamedovdohæde ja balo,

ovta farpal buokslai gillamusain ja bahain, mai loappa likkotesvuotta, jabmem ja gađotus læ.

(Bymiss.).

S u o r g g a d l a s j a b m e m

mannam giđa mai manost 1900, mi læ moras ja bavæas vanhemi vaibmoi. Dat dpatuvai dabbe min gaskast ja olbmui oainededin, ja i læm gaggomest. Sida læi njæljadas kilometara erit dædnogaddest; æce læi vuogjeme muorraguorme dam dæno mielde, ja bardnelunnta fuobmai dam, ja son vulgi dallan viekkat dokko. Aæce i fuobmam dam, go son riev dai mæddel mannat, ja go bardnelunnta bođi dam dædnogaddai, de læi æacce borram isa jura dædnogaddest masa raigeld, ja go gandda bođi dam ala, dallan dat manai isa vuollai. Dædno læi æieŋal ja ravdnje garas; olbmuk galle læk euollam dam isa ja occam. Dat læ mađotesvuotta gavdnat; isa læ metara ja bagjel metara ja ravdnje garas. Dat læ ouddamærkkan æra vanhemidi, ja gandda læi gavcad jakkai boares. Im mon sarno daina oaivvelin, atte soai læba læmas fuolamættomak, ja vela jiednadam moadde sane: Im mon dieđe æra sajin imge æra baikin æra go dast birrasin, gost mon orom ja asam, vanhemi ja manai birra. Mu ibmardussi orro nuft, atte uccan læ oappa manain; go si iđđedest likkek bajas ja bessek garvoldi, dallan dak mannek, ja ækkedest oađastaladedin, de si ollijek ræisost sidi. Dobbe si huikke, gil-

luk ja dakkek vaiko maid dego sivetak. Jos soames olmuš sarúno vanhemidi atte: adnet oapa ja stivra manaidi, de dak vastedek, atte æi dak doattal; æi dieđostge doattal, go i læk risse šat gavdnamest.

Mon læm aibas visses dam ala, atte vanhemak nagadek oapatet ja stivrrit manaid, go si læk smavvak, jos si bære dattuk. Mon valdam mannam aige ouddamærka dasa; dalle go mi læimek smavvak ja saddek, dalle læi oappa ja stivrra manaidi, ja manak dalle valdde vutti vanhemi oapa, ja dalle læi risse dam aige ja njalme sadne garas manaidi. Æi darbas dam aige vanhemak gattat ja čierrot, atte si læk læmas garrasak manaidi; dego dam aige i gullu oappa manaidi. Vai bære buok vanhemak oapatifčee manaidæsek, dalle go si læk smavvak, nuft atte saddase Ib-meli gudnen ja olbmuidi illon ja havskes muittalussan; dalle i æmbo sadda vanhem oapatet, go son stuorro ja gievrra fabmoi.

Go dat stuorra dædno suddai, de dat bardnelunnta gavdnui, njællje vakko mañnel go læi dam dednui gaččam, ja læi rievddam ovta gargo ala kilometar arvo. Dat læi mai mano dapatus.

(Ivggost ²⁴/₁₂ 1900).

M æ r r a h æ t t e.

Okta nisson gajoi mannam gæse juli manost 1900 guokte mærrajotte, guđek læiga muoraid viežžamen stuora vadnasin. Dam baikest, gost dat nisson-olmuš læi orromen, ærak legje muoraid skaffom, guđek assek guokte kilometar arvo erit mærragaddest. Dassa læ bagjel jage aige, go okta gæfhes barragodne sirdi assat mærragaddai, gost i asa oktage æra olmuš. Dam baikest læk ouddal assam ollo sidak, mutto læk ferttim erit sirddet. Dassa læ bagjel golbma loge jage aigge, go mañemuš assek læk erit sirddam dam baikest; dat læ okta garra dalke baikke. Asse, gutte sirdi dokko assat, i duostam sida rakadet jalgadassi, gost doluš assek læk assam; son maida balai jorre roasain, mak læk bahak jorrat duobdeld dabbeld; son rakadi sida luokkagilggi bajas geđgi sisa. Nisson, gutte læi assamen mærragad-

dest, su boadnja i læm sidast; son læi Ruottari-kast Luossavarest barggamen. Sodnost legje vitta mana, boarrasæmus ovce-jakkasaš ja dast vuolas. Nisson oaidna stuora vadnasa, go boatta, ja farjohui unnan, ige læk gukken erit goađest; jorre roasak mannek duobdeld dabbeld, ja dallan dat gobmani, ja ječa bæsaiga vanas-goalva ala. Nisson oaidna buok; dallan saddai nissoni hætte, ja suorggani, ja nisson viegai fiervvaviesoi lusa oazžom diti ueca vadnasaža olgus, ja fiervvazaccevela heivvi læt; son i oazžostuva dam likkat. Dalan bottek su smavva manak viega su lusa, valdde buokak vadnasi gidda; dalan vanas jottai fiervvai; dat læi, dego Ibmel lifei væke saddim nissoni oazžom diti vadnasa olgus. I læk daingeuceb hætte, guđek suorvvoba čacchæđest, ja nisson sugai dai lusa, ja bæsaiga gagjujuvvut, ja nisson doalvoi daid vissusis ja bijati daggaviđi bajas olmui lusa guovte kilometar matke, oazžom diti olbmuid boattet gagjot sodno vadnas ja bierggasid. Nisson vuoččan gajoi sodno hæga ja ærrasak sodno bierggasid, ja nuft læk saddam gagjut buok.

(Ivggost ²⁴/₁₂ 1900).

Doluš ja dalaš aige bijam balddalagai, doluš mannavuođa beivid ja dalaš mannavuođa beivid. Dalle go mi læimek smavvak ja saddek, ja dak manak, mak dal læk smavvak ja saddek, — læ stuora erotus min ja dai gaskast. Dasa mon čelkam oanekažat: dam aše galggek vanhemak valddet bagjelasasek. Im daina oiivvelin sarno, atte obba mailbme læ daggar; mutto mon sarnom jura dam baike birra, gost mon asam ja orom; mon im dieđe æra baikin maidegen, æra go dast. Mon im liko dasa, atte vanhemak diktek saddat manaidæsek bajas alma oapat- ja bagadkætta. Mi læ dasa sivvan? Mon ferttim dast valddet doluš ja dalaš aige balddalagai. Dom aige i læm nu ollo kristalašvuotta vuomimestes go dal; dom aige læi oappa manaidi vanhemin garas, læi sikke njalme sadne ja risse, mi læ gitetatte asse. Si opategje, logategje, lavlotegje buok sodnabeivid manaid. Dalle læi oappa manain nu garas, atte si galgge vuostaš goččoma jægadet ja gilddosa, ja æige ožžom mannat lobetaga nubbe sidi, ja

jos dam dakke, de læi risse valmas rangastussan, ja manain i læm dalle lobalasvuotta adnet jea- sek njuolgotaga, nuftgo dam aige dakkek. Dal mon boadam dam aiggai ruoktot. Mon læm eut- tebæl' jage boares; go mon gæadam dam aige manadile, mon ferttim manga gærde gafhestuvvat sin ællema diti, go i læk oappa vanhemin manaidi maggarge. De læk dego vilda spirik; dobbe si huikke, biskuk, holvvuk, garrodek. Gost boatta dat uccan oappa manaidi? Oanekazat mu ibmardusa mielde: sodnabeivi, go læ dilalasvuotta, i oktage oapat su manaides Ibmel sadnai ja Hærra ravvagidi; go si jea læk bæssam gar- voidi, dalle si mannek jea ibmelbalvvalussi; ma- nak dalle baccek eorragi mielde sidaidi ja bes- sek ællet dego vilda spirik. Lifæi vela arg- gange dilalasvuotta oapatet manaidæsek soames have. Ja jos soames olmuš vela sardno vanhe- midi, de si suttek ja hirmaidæsek vuosetek. Mutto gærde galgga dat aigge boattet, go manak gaibedek sin vanhemidæsek eorbmavuodost sin varasek. Nuft læ dam baikest, gost mon orom. O Hærra, addasik buok vanhemidi sikke rumašlæs ja vuoiqalas vuome, vai si oapatifæe sin manai- dæsek Ibmel sadnai ja jegolašvutti!

Ivggost ²⁴/₁₂ 1900.

19 ad jakkeuotte.

Dat 31ad december 1900 læi dat maŋemus bæivve dam 19ad jakkeuodest. I heivve diktet dam bæive mæddel mannat alma jurdaskættai maŋas guvllui dai 100 jage ala, mak dal læk vas- sam, ja jærakættai ješaldes: Maggaras læ læmas dat 19ad jakkeuotte, euvvgad vai sævdnjad, — maid dat læ buktam: burid vai bahaid, — moft læ gævvam olmušsokkagoddai dam jakkeuodest: lægo oudas guvllui vai maŋas guvllui mannam?

Mu mielast orro, atte lifæi gittemættom va- stedet æra lakkai go naft: 19ad jakkeuotte læ ænas dafhoin læmas euvvgis ja buorre jakkeuotte; olmušsokkagodde læ dam eada imašlazat oudda- nam masa juokke dafhost.

Vuost olmušlogo harrai. Dal ellek vissaset moadde euoðe million æneb hægak ædnam

alde go 100 jage dastouddal. Min mailme-oasse læ juo gukka læmas garzze, Amerika devddu- juvva æmbo ja æmbo olmuiguim, Afrika, Au- stralia ja Asia sæmma lakkai.

Æi ædnami rajekge læk sat dak sæmmak go ouddal. Dam don buoremusat oai- našik, jos don valdasik karta, mi eajet dalas aige mailme, ja værddedifeik mailmekartain, nuftgo dat læi dam jage 1800. Boares rikak læk javk- kam ja oðða rikak boattam dai sagjai, stuora rikak læk uccen šaddam ja smavvak stuoresen, kæisarrikak læk republikkan šaddam ja republi- kak gonagasrikan, vuolebuš rikak læk ješraða- lažžan šaddam, ja ješraðalažak vuolebužžan, stuora oðða oasek mailmest læk gavdnum ja bigjujuv- vum Europalažai raðtimvuoða vuollai ja dakku- juvvum saddolas ja rigges olmuš-orromsagjen.

Ja oappavašvuoða ja eabba goanstai dafhost, buokslai hutki, maskinai ja fievroi dafhost, dit- tui obbanassi, man hirbmadet olbmuk læk dasa ouddanam! Daggo dafhost ouddanæbme læ nuft stuores ja imašlas, atte jos guttege dam oudeb jakkeuode olmuin fakkistaga mataši min aiggai sirddujuvvut, de vissaset jakasi, atte son lifæi noiddum mailmai boattam. Su aigest æi dovd- dam æra barggofamoid go biega ja hæsta ja vuovsa ja olmušgieðaid. Dal dampaskipak jottek buok abi mielde, ja ruovddebaggak gavdnujek buok mailme-osin, dal stuora ja smavva maskinak læk buok baikin birrajorramen. Dal ovta bæi- vest telegramaid saddijek, gosaikkenessi datuæk, ja manga mila duokken don telefonarpo eada ma- tak lagamužainad hallat. Dampa ja elektrisiteta vægalas famok læk dai maŋemus 100 jage eada oðða mailme sivdnedam. Ja dieðo ja bajaseuv- gitusa harrai im mon darbas ollo sanid sardnot. Doaimalas ja navcalas skuvllamanna dietta dal æmbo go ænaš raves olbmuk 100 jage dastouddal.

Væjasik vastedet: Mutto dat duotta oud- danæbme i oro eisege aivestassi dast, atte olb- muk stuoreb dieðo ožžuk, atte olbmuk jierbmai ouddanek. Vægjelæbbo læ dat gaaldak: Lækgo dam 19ad jakkeuodest olbmuk maidai buore- bun šaddam, lægo maidai vaibmoge oudda- nam? Mu dafhostam gaddam, atte jos mi mata-

seimek cælkket, atte obba olmušsokkagoddest læ okta vaibmo, de mi fertiseimek miedetet, atte dat vaibmo læ buoreb, læ dievab rakisvuodast ja vaibmolaðesvuodast go 100 jage dassa. Olbmuk æi læk sat nuft garravaimogak, go ouddal legje. Dal læ æmbo vanhurskesvuotta ædnam alde go doluš aigin, nubbe olmuš i ane sat nubbealdsesis vieres sivdnadussan, mi dovddap æmbo go ouddal daid gædnegasvuodaid, mak mist læk guim guimidæmek vuostai, atte buok olbmuk læk sæmma divrrasak Ibmel oudast, ja atte mist damditi i læk vuoiggadvuotta mænnotet guim guiminæmek nuftgo spiriguim. Dam jage 1800 legje buok mailme-osin slavak, olbmuk, guðek legje nubbe olbmu oamek nuftgo vuoksa daihe savcca, ja gæi dille davja i læm buoreb go siveti dille. Dal, Ibmeli gitos, buok slavak læk frigjan luittujuvnm buok min kristalaš ædnamin ja maidai dain amas mailme-osin, dobbe, gost kristalaš Europalažak læk famo ožžom. Ja vela muðoi morastuvvu buorebut buok hæðalažai oudast. Buok soattevægai mielde ævvuk dal stuora ædnagvuotta doaktarin ja dikso-olbmuin, guðek dallan fuola adnek dai soaldati oudast, guðek soaðest havvadattujek; — go soatte læ, æi goddujuvvu ærak go duššefal soaldatak, ja stajedæbme læ gilddujuvvum asse. Soatte i læk obbanassige nuft goavve ja vaibmolaðesmættom, go ouddal læi. Ja æi rafhe-aigege læk sat olbmuk nuft garrasak. Bucci diti læk buoceviesok rakaduvvum, vaivasi diti vaivasviesok, daihe si ožžuk vaivašgeæi čađa æra lakkai, maid darbæsek. Daidi bargotes olbmuidi skappujuvvu barggo, daid suddo siste lappum olbmuid gææcalek fast sivvo olmučen dakkat.

Dat ja ollo æra čajet, atte olbmuk — erinoamaæet dain kristalaš ædnamin, dain bakenlaš ædnamin læk davjemusta vela ain dak boares garra ja goaves davek raðdimen — hui stuora oase dafhost læk buorebut oappam ællet dam nubbe stuora bakkom mielde laga siste: Don galgak rakistet lagamužad nuftgo jesjeæd.

Daidasik vastedet: Mutto moft dalle olbmuk dam 19ad jakkeæuoðest læk jægadam dam vuostas ja stuoreb bakkom lagast: Don galgak

buok dingai bagjel Ibmelest ballat ja su rakistet ja aivefal su ala dorvastet? Moft læ kristalašvuoda dille læmas ædnam alde? Lægo datge ouddanam dam jakkeæuoðest, mi dal læ mannam? Galle vægja, atte vela duge nuftgo ollo ærrasi mielast orro, atte dam dafhost i læk oudas, mutto maņas guvllui mannam, nuft duodai go ibmelmættomvuotta ja suddo ja Ibmelbilkkedæbme i oro goassege læmas nuft stuores ja jallo ja almos go aito dal min aige. Duotta læ: ibmelmættomvuotta læ stuores, mendo stuores. Mutto æp mi berre dam duottavuoda diti vajaldattet dam nubbe duottavuoda, atte dak kristalažak min aige vissasi læk buorebuk ja — dam i oktage mate biettalet — sagga ænebuk go 100 jage dastouddal. Dat kristalašvuotta, mi læi 100 jage dam rajest, læi manga dafhost hui hæjos kristalašvuotta. Ænaš baikin læi galbma, jabbam, davja naggijuvvum kristalašvuotta. Dat duotta, buttes arbmo-evangelium Jesus Kristusa bæste-nama birra læi bilkkeduvvum ja vajaldattujuvvum, ja ællemgærdde i læm buoreb go sardne. Mutto dam 19ad jakkeæuoðest boði buristsivdneduvvum moridæbme dai kristalaš ædnamidi. Jesus Kristus oazoi fastain su sajes sikke sarne ja ællemgærde siste, kristalašvuotta saddai fastain ællen ja saddolažžan buridi dagoidi. I goassege læk kristalašvuotta læmas nuft saddolaš rakisvutti lagamužži go 19ad jakkeæuoðest. I goassege ouddal læk dakkujuvvum nuft ollo buok hæðalažai, buok lappum, eritjorralam olbmui oudast, i goassege læk daggar rakisvuodain barggujuvvum maidai dai vaivan bakeni audogasan dakkujume oudast. Masa 800 jage dak kristalažak legje vajaldattam bakenid. Æska dam mannam jakkeæuoðe algost muittujuvvui fastain Kristusa boares bakkom: Vulgget ja dakket buok albmugid mu mattajægjen. Dal læk ollo duhat baken-missonæra buok mailme-osin barggamen bakeni bestujame ala, ja juokke jage sad-dijuuvujuk oðða missonærak.

(Æmbo).

„Sami Usteb“ matta dinggujuvvut juokke poastarappe bokte, go jakkodagast maksujuvvu 80 evre. Dat boatta ovta gærde juokke manost.

Prenteduvvum Tromsapaosta
prentedam-viesost.